

SİİRT İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2020

ORTAOKUL

09 - 13 KASIM

7

ÖDEU TAKİP SİSTEMİ

DEVİRLİ OLMAYAN ONDALIK GÖSTERİMLERİN RASYONEL SAYIYA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

Ondalık gösterimi verilen sayıyı rasyonel sayıya dönüştürmek için paya ondalık gösterimin virgülüsüz hali yazılır, paydaya ise 1'in sağına virgülden sonraki basamak sayısına kadar 0 yazılır.

ÖRNEK: $3,56 = \frac{356}{100} = \frac{356:4}{100:4} = \frac{89}{25}$

ÖRNEK: $1,2 = \frac{12}{10} = \frac{12:2}{10:2} = \frac{6}{5} = 1\frac{1}{5}$

NOT: ondalık gösterimi verilen sayı, okunuşu dikkate alınarak da rasyonel sayıya dönüştürülebilir.

$1,2$ (1 tam onda 2) $= 1\frac{2}{10} = 1\frac{1}{5}$

ÖRNEK: $-2,007 = -2\frac{7}{1000}$

DEVİRLİ ONDALIK GÖSTERİMLERİN RASYONEL SAYIYA ÇEVİRİLMESİ

Devirli ondalık gösterimleri rasyonel biçimde yazmak için;

1) Virgülü bakılmaksızın sayının tamamı yazılır. Üzerinde devir işaretini olmayan sayılar yazılıp çıkarılır ve paya yazılır.

2) Paydaya ise virgülden sonra devreden rakam sayısı kadar 9, devretmeyen rakam sayısı kadar 0 yazılır.

3) Pay ve payda sadeleşebiliyorsa, sadeleştirilir.

Örneğin;

$$a,\bar{b} = \frac{ab - a}{9}$$

$$a,\bar{bc} = \frac{abc - bc}{99}$$

$$a,\bar{bc} = \frac{abc - ab}{90}$$

$$ab,\bar{cde} = \frac{abcde - abc}{990}$$

ÖRNEK:

$$0,\bar{56} = \frac{56 - 5}{90} = \frac{51}{90} = \frac{51:3}{90:3} = \frac{17}{30}$$

ÖRNEK: $2,\bar{56} =$

$$\frac{256 - 2}{99} = \frac{254}{99} = 2\frac{56}{99}$$

NOT: $0,\bar{a} = \frac{a}{9}$ $0,\bar{ab} = \frac{ab}{99}$

$$0,\bar{5} = \frac{5}{9} \quad 0,\bar{8} = \frac{8}{9} \quad 0,\bar{13} = \frac{13}{99}$$

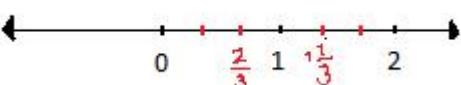
NOT: $0,\bar{9} = \frac{9}{9} = 1$

RASYONEL SAYILARI SIRALAMA VE KARŞILAŞTIRMA

a. Sayı Doğrusu Üzerinde Göstererek Sıralama:

Sayı doğrusu üzerinde sola gittikçe sayı küçülür; sağa gittikçe sayı büyür. Pozitif rasyonel sayılar negatif rasyonel sayılardan büyüktür.

Örneğin $\frac{2}{3}$ ve $1\frac{1}{3}$ rasyonel sayılarını sayı doğrusu üzerinde göstererek karşılaştırıralım.

$$\frac{2}{3} < 1\frac{1}{3} \text{ olur.}$$

b. Ondalık gösterimden yararlanarak sıralama: verilen rasyonel sayıların ondalık dönüşümleri yapılarak sayılar sıralanabilir.

ÖRNEK: $\frac{3}{5}, \frac{7}{4}, \frac{21}{20}, \frac{9}{25}$ rasyonel sayılarını büyükten küçüğe doğru sıralayalım.

$$\frac{3}{5} = 0,6$$

$$\frac{7}{4} = 1,75$$

$$\frac{21}{20} = 1,05$$

$$\frac{9}{25} = 0,36$$

Sıralama $1,75 > 1,05 > 0,6 > 0,36$ yani,

$\frac{7}{4} > \frac{21}{20} > \frac{3}{5} > \frac{9}{25}$ şeklinde olur.

c. Payların Eşitliğinden Yararlanarak Sıralama:

Paydaları eşit pozitif rasyonel sayıarda, payı büyük olan daha büyütür

Örneğin; $\frac{-3}{7} < \frac{-1}{7} < \frac{0}{7} < \frac{6}{7} < \frac{15}{7}$ olur.

d. Paydaların Eşitliğinden Yararlanarak Sıralama: Payları eşit pozitif rasyonel sayıarda, paydası küçük olan daha büyütür.

Örneğin; $\frac{1}{10} < \frac{1}{5} < \frac{1}{2}$

NOT: Pay veya paydaları eşit olmayan pozitif rasyonel sayıarda pay ya da payda eşitleyerek sıralama yapılır.

ÖRNEK:

$\frac{1}{3}, \frac{5}{6}, \frac{3}{4}$ rasyonel sayılarını karşılaştıralım

1.yöntem: Paydaları eşitleme:

$$\frac{1}{3}, \frac{5}{6}, \frac{3}{4} \xrightarrow{(4)} \frac{4}{12}, \frac{10}{12}, \frac{9}{12} \rightarrow$$

$$\frac{4}{12} < \frac{9}{12} < \frac{10}{12}$$

$$\frac{1}{3} < \frac{3}{4} < \frac{5}{6} \text{ olur.}$$

2.yöntem: paylarını eşitleme

$$\frac{1}{3}, \frac{5}{6}, \frac{3}{4} \xrightarrow{(15)} \frac{15}{45}, \frac{15}{18}, \frac{15}{20} \rightarrow$$

$$\frac{15}{45} < \frac{15}{20} < \frac{15}{18}$$

$$\frac{1}{3} < \frac{3}{4} < \frac{5}{6} \text{ olur.}$$

NOT: Negatif rasyonel sayılar sıralanırken; önce pozitif halleri sıralanarak, ardından negatif işaretini konup sıralama ters çevrilebilinir.

Örneğin; $-\frac{7}{3}, -\frac{7}{11}, -\frac{7}{2}$ rasyonel sayılarını sıralayalım.

Pozitif halleri ile $\frac{7}{2} > \frac{7}{3} > \frac{7}{11}$ şeklinde sıralama olur. O halde;

$$-\frac{7}{2} < -\frac{7}{3} < -\frac{7}{11} \text{ şeklinde sıralanır.}$$

e. Bütöne yakınlığı göre sıralama:

Payı paydasına yakın rasyonel sayılar bütöne yakındır. Basit kesirlerde bütöne yakın olan pozitif rasyonel sayı daha büyütür.

$\frac{13}{14}$ ile $\frac{44}{45}$ rasyonel sayılarını karşılaştıralım.

$\frac{13}{14}$ sayısının 1 tam olabilmesi için $\frac{1}{14}e$

$\frac{44}{45}$ sayısının 1 tam olabilmesi için $\frac{1}{45}e$ ihtiyacı vardır.

$$\frac{1}{14} > \frac{1}{45} \text{ tır. O halde } \frac{13}{14} < \frac{44}{45}$$

YARIMA YAKINLIĞA GÖRE SIRALAMA Payı paydasının yarısına yakın rasyonel sayılar yarıma yakındır. Yarımından küçük olan pozitif rasyonel sayılarından yarıma yakın olan daha büyuktur.

İKİ RASYONEL SAYI ARASINDAKİ BAŞKA RASYONEL SAYILARI BULMA

Verilen sayıların paydaları genişletilerek eşitlenerek başka rasyonel sayılar bulunur. Bu işlem tekrar ettikçe daha çok sayıda rasyonel sayı elde ederiz. O halde iki rasyonel sayı arasında sonsuz tane rasyonel sayı vardır.

SORULAR

1) Aşağıda verilen ondalık gösterimlere karşılık gelen rasyonel sayıları yazınız.

Ondalık Gösterim	Rasyonel sayı
0, $\bar{7}$	
-1, $\bar{12}$	
-0,06 $\bar{3}$	
23,4 $\bar{7}$	
-0,1 $\bar{6}$	

2) Aşağıdakilerden hangisi $-0,4\bar{2}$ ondalık gösterimin rasyonel sayı olarak yazılışıdır?

A) $\frac{42}{90}$ B) $\frac{19}{45}$ C) $\frac{23}{33}$ D) $\frac{40}{99}$

3) Aşağıdakilerden hangisi $\frac{4}{15}$ ten küçüktür?

A) $\frac{2}{3}$ B) $\frac{7}{12}$ C) $\frac{3}{5}$ D) $\frac{3}{30}$

4) $\frac{1}{7} < \Delta < \frac{3}{4}$ sıralamasında Δ

yerine hangi sayı yazılırsa sıralama yanlış olur?

A) 3   B) 5   C) 6   D) 4

5) Aşağıdaki rasyonel sayılarından

hangisi $-0,3$ ile $0,6$ sayıları

arasında yer almaz?

A) $-\frac{1}{5}$ B) $\frac{4}{10}$ C) $\frac{4}{5}$ D) $\frac{1}{5}$

6) $-\frac{5}{6}, \frac{2}{3}, \frac{11}{12}$ rasyonel sayılarını

büyükten küçüğe doğru

sıralayınız.

7) $2,05$, $-\frac{3}{2}$, 1 ,

$1,39$, $-1\frac{3}{5}$ sayılarını küçükten

büyükçe doğru sıralayınız.

8) $0,6$ $0,666$ $0,\bar{6}$ $0,\overline{66}$

Yukarıda verilen ondalık ifadelerini karşılaştırınız

9) $0,5\bar{A} = \frac{48}{90}$ ise A

aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

10) Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) $0,\bar{9}$ sayısı 1'e eşittir.

B) Devirli ondalık gösterimlerde devreden sayı en çok iki farklı sayıdan oluşur.

C) Devirli ondalık gösterimler sayı doğrusunda gösterilebilir.

D) $\frac{7}{9}$ sayısının devirli ondalık gösterimi, $0,\bar{7}$ dir

11) $\frac{1}{3}$ ile $\frac{2}{3}$ rasyonel sayıları arasında olan 3 tane sayı yazınız.

12) Aşağıdaki sayılarından hangisi -3 ile -2 arasında değildir?

A) $-\frac{25}{6}$ B) $-\frac{15}{7}$ C) $-\frac{9}{4}$ D) $-\frac{30}{11}$

13) $\frac{1}{4}, \frac{5}{3}, -\frac{6}{5}, -\frac{2}{3}, 1$ rasyonel sayıları hangi seçenekte doğru sıralanmıştır?

A) $-\frac{6}{5} < -\frac{2}{3} < \frac{1}{4} < 1 < \frac{5}{3}$

B) $-\frac{2}{3} < -\frac{6}{5} < 1 < \frac{1}{4} < \frac{5}{3}$

C) $-\frac{2}{3} < -\frac{6}{5} < 1 < \frac{5}{3} < \frac{1}{4}$

D) $-\frac{6}{5} < -\frac{2}{3} < 1 < \frac{1}{4} < \frac{5}{3}$

14) Aşağıdaki sıralamalardan hangisi yanlıştır?

A) $\frac{6}{4} < 2$ B) $-\frac{1}{3} > -\frac{1}{4}$

C) $1\frac{1}{6} < \frac{13}{6}$ C) $-\frac{2}{3} < \frac{1}{2}$

15) Aşağıdakilerden hangisi 0,28 ondalık kesrinin rasyonel sayı ile gösterimidir?

A) $\frac{100}{28}$ B) $\frac{128}{100}$ C) $\frac{28}{100}$ D) $\frac{100}{28}$

16) $-1,2 = \frac{-3}{a} = \frac{b}{30} = \frac{72}{c}$

Yukarıdaki eşitliğe göre a,b ve c yerine hangi sayılar gelmelidir?

- A) a=5 b=12 c=-30
- B) a=-4 b=36 c=30
- C) a=-4 b= 36 c=-60
- D) a=4 b=-36 c= -60

17)

1. $1,6 = \frac{8}{5}$	2. $1,6 = \frac{10}{16}$
3. $-0,7 = \frac{7}{10}$	4. $-0,7 = -\frac{7}{10}$

Yukarıdaki eşitliklerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) 1 ve 2   B) 1 ve 4
- C) 2 ve 3   D) yalnız 4

18) Aşağıdaki ondalık kesirlerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

A) 0,06   B) 0,6   C) 0,60   D) 0,600

19) (çıkılmış soru)

Bir çiçeğin boyunun 2010 yılının Mayıs, Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında uzadığı gözlemlenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, aylara göre bu çiçeğin boyunun kaç santimetre olduğunu gösteriyor olabilir?

Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos
A) $10\frac{3}{5}$	10,3	$\frac{37}{2}$	$\frac{75}{4}$
B) 10,3	$\frac{37}{2}$	$\frac{75}{4}$	$10\frac{3}{5}$
C) $\frac{37}{2}$	$\frac{75}{4}$	10,3	$10\frac{3}{5}$
D) 10,3	$10\frac{3}{5}$	$\frac{37}{2}$	$\frac{75}{4}$

20) $3,5\bar{4}2$ ondalık kesrini rasyonel sayı olarak yazınız.

FİİLERDE KİP

Kip Ekleri: Fiillere zaman veya dilek anlamı veren eklerdir.

Kipler ikiye ayrılır:

A) Haber (Bildirme) Kipleri

B) Dilek (Tasarlama) Kipleri

    A) Haber (Bildirme) Kipleri

Fiillere zaman anlamı katan kiplere haber (bildirme) kipleri denir.

Haber (bildirme) kipleri beş bölüme ayrılır.

1. Görülen (Bilinen) Geçmiş Zaman (-di)

Öznenin şahit olduğu veya yaşadığı fiilleri bildirir.

Fiillere “**di**” eki getirilerek yapılır. Bu ek, ” **-di /-di/-du/-dü/-tu/tü**” biçiminde fiillere eklenebilir. Ör: yağ-dı, sev-di, dur-du, kop-tu, güt-tü vb.

- Bugün yağmur **yağdı**.
- Sonbahar da **geldi**.

2. Duyulan(İşitilen) Geçmiş Zaman(-miş)

Öznenin başkasından duymuş olduğu fiilleri bildirir.

Fiillere “**miş**” eki getirilerek yapılır. Bu ek, ” **-miş /-miş/-muş/-muş/-**” biçiminde fiillere eklenebilir. Ör: al-mış, gel-mış, ol-muş, dön-müş vb.

- Yunus Emre Anadolu'nun bir köyünde **doğmuş**.
- Turistler, Siirt'in tarihi yerlerini **gezmiş**.

3. Şimdiki Zaman:(-yor/-makta/mekte)

Fiilin, içinde bulunulan zamanda gerçekleştiğini bildirir. Ör: gel-(i)yor, bil-(i)yor, ağla-makta, gül-mekte, yan-makta vb.

- Geleceğimiz olan çocuklarımız için çalışıyo**yoruz**.
- Yağmur ince ince yağıyo**yor**.

4. Gelecek Zaman: (-acak/-ecek)

İçinde bulunulan zamandan daha sonra gerçekleşeceğini bildirir.

Ör: Ol-acak, anlat-acak, gel-ecek, sev-ecek. vb.

- Osmanlı ruhu yeniden dirilece**k**.
- Emre, 10 Kasım törenlerinde şiir okuyacak**ac**.

5. Geniş Zaman:(-r/-ar/-er)

Fiilin bildirdiği işin her zaman yapıldığını gösterir. Ör: yaz-ar, uyu-r, gez-er, ağla-r. vb.

- Hafta sonları tabiat harikası Tillo'ya giderim.
- Nimet, çözemediği soruları ablasına sorar.

B) DİLEK (TASARLAMA) KİPLERİ

Eklendiği fiile "gereklilik, istek, şart, emir" anımları katan kiplerdir. Dilek kipleri dört gruba ayrılır:

1. Gereklilik Kipi: (-mali/-meli)

Fiil kök veya gövdesine gelerek bir işin olmasını gerektiği anlamı katar.

Ör: sev-meli, bak-malı, uyu-malı, anla-malı. vb.

- Derse katılmadan önce mutlaka kahvaltı yapmalıyız.
- Sağlığımız için kalabalık ortamlardan uzak durmalıyız.

Not: Gereklilik kipinin cümleye farklı anımların da kattığını unutmayalım.

Ör: Emre, bu kitabı okumuş olmalı. (ihtimal)

2. İstek Kipi: (-a/-e)

Fiillere istek, arzu anlamı katar.

- Depremzede kardeşlerimize dua edelim.
- Ormanlarımıza sahip çıkalım.

3. Şart (Koşul) Kipi: (-sa / -se)

Fiillere bir işin gerçekleşmesinin bir şarta bağlı olduğu anlamını katar.

- Binalarımızı sağlam yaparsak depremlerden daha az etkileniriz.
- Derslerimize düzenli takip edersek başarılı oluruz.

Not: Şart kipini cümleye istek anlamı verecek şekilde kullanabiliriz.

- Bir çınar gölgesinde dinlenebilsek.

4. Emir Kipi:

Bu kipin bir eki yoktur. Şahıs ekleriyle çekimlenir. Ancak birinci tekil şahıs (ben) ve

birinci çoğul şahıs (biz) ekleriyle çekimlenmez. Çünkü insan kendine emir veremez fakat başkasına verebilir. Emir kipleri: Gel, gitsin, anlayınız, alsınlar gibi mastar fiilleri ile veya mastar fiillerin olumsuz biçimleriyle yapılır.

- Bakkaldan ekmek al.
- Dışarıya izin almadan çıkmayın.

1) Uzaklara gitme, yanında kal.

Bu cümle için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) İstek kipiyle çekimlenmiş iki fiil vardır.
- B) Emir kipiyle çekimlenmiş iki fiil vardır.
- C) Şart kipiyle çekimlenmiş iki fiil vardır.
- D) Gereklilik kipiyle çekimlenmiş iki fiil vardır.

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin gerçekleşmesi şarta bağlanmıştır?

- A) Yazarın son romanını okumalısın.
- B) Dereceye girmek için elinden geleni yaptı.
- C) Sonbahar gelince bir üzüm sarar beni.
- D) Bana doğruya söyleersen seni affedeceğim.

3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir kip kullanılmıştır?

- A) Rüyalarımızı gerçekleştirmek için ulyanmalıyız.
- B) Tüm zamanını dizi izleyerek geçirme.
- C) "Her Çocuk Özeldir." filmini mutlaka izlemelisin.
- D) Derslerimizi eba'dan takip etmeliyiz.

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir kip kullanılmıştır?

- A) Bu filmi mutlaka seyretmelisin.
- B) Sağlığımız için, sağlık bakanımızın uyarılarını dikkate almalıyız.
- C) Dışarı çıkarken şemsiyeni alırsan ıslanmazsun.
- D) Suyu kullanalım ama israf etmeyelim.

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla haber kipi kullanılmıştır?

- A) Yakasına beyaz bir gül takmış.
- B) Bahçeden nar topladı, biraz da üzüm kopardı.
- C) Dışarıya çıkarken şemsiyesini aldı.
- D) Anne çocuğunu görünce çok sevindi.

6) Aşağıdakilerden hangisinde haber kipi cümleye başkasından duyma anlamı katmıştır?

- A) İzmir'de şiddetli bir deprem oldu.
- B) Elif ve Ayda umudun adı oldu.
- C) Depremle birlikte tsunami olmuş.
- D) Depremde Rıza Bey apartmanı yıkıldı.

7) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yükleminde bir işin yapılması gereği anlamı vardır?

- A) Arkadaşımın tarif ettiği sokak burası olmalı.
- B) Her sabah düzenli yürüyüş yaparım.
- C) Bahçedeki çiçekleri haftada iki defa sulamalısın.
- D) Dersin bitince erken gel.

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilin zamanı yoktur?

- A) Çantamdan kitaplarımı çıkardım.
- B) Deprem bölgesine ilk biz gittik.
- C) Bugün eba'dan derse katılamadım.
- D) Ormanda biraz yürüyelim.

9) Çıkayım tepenin başına, köyümü göreyim.

Yukarıdaki cümlede altı çizili fiiller hangi kiple çekimlenmiştir?

- A) Emir kipi
- B) İstek kipi
- C) Gereklilik kipi
- D) Şart kipi

10) 1. Yüzmeyi öğrenmek için kursa yazıldım.

- 2. Yapraklar sararmaya başladı.
- 3. Eba'da canlı dersi dinlemiş.
- 4. Göçmen kuşlar göç ediyor.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilin söyleme zamanı ile yapılmama zamanı aynıdır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

11) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen fiil diğerlerinden farklı bir kiple çekimlenmiştir?

- A) Soğuk kiş gecelerinde ailemle sohbet ederiz.
- B) Karşına çıkan zorluklarla mücadele etmelisin.
- C) Tüm mutfağı özenle temizle.
- D) İzin ver de ben de seninle geleyim.

12) Yağmur yağarken kahvesini yudumlamış.

Bu cümledeki altı çizili fiil hangi kiple çekimlenmiştir?

- A) Simdiki zaman kipi
- B) Gelecek zaman kipi
- C) Duyulan geçmiş zaman
- D) Görülen geçmiş zaman kipi

13) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde şart kipi kullanılmıştır?

- A) Uzun yıllar memleketimden ayrı yaşadım.
- B) Her geçen gün işimiz zorlaşıyor.
- C) Simdiden köylerde kiş telaşı başlıdı.
- D) Bu işe başlamasaydım iyi olacaktı.

14) Aşağıdaki cümlelerden hangisinde fiil istek kipiyle çekimlenmiştir?

- A) Ben de sizinle tatile gelmek istiyorum.
- B) Keşke dünyadaki savaşlar artık son bulsa.
- C) Çöplerimizi yerlere atmayalım.
- D) Bu akşam size gelmek istiyoruz.

15) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil geniş zaman kipiyle çekimlenmemiştir?

- A) Yarınlarımız için çok çalışmak gereklidir.
- B) Evdeki kitapları yarın okula getirsin.
- C) Ben sebze yemeklerini çok sevmem.
- D) Her gün buraya çay içmeye gelir.

16) 1. Takımımız son maçta farklı yenildi.

- 2. Burada yillardır kimse oturmaz.
- 3. Bu teklifi düşünmeden kabul etmelisin.
- 4. Ağızındaki baklayı çıkar artık.

Bu cümlelerin fiillerinde aşağıdaki kiplerden hangisi

kullanılmamıştır?

- A) İstek kipi
- B) Gereklilik kipi
- C) Görülen geçmiş zaman
- D) Geniş zaman

17) Aşağıdakilerin hangisinde şimdiki zaman kipi kullanılmıştır?

- A) İzmir'e gitmek üzere yola çıkmışız.
- B) Dilsiz canlılara merhamet edelim.
- C) Bizi dışında bekleyenler var.
- D) Yolun karşısına geçme.

18) Duyulan geçmiş zaman kipi, başkasından duyma veya sonradan farkına varma anlamları katabilir.

Aşağıdakilerin hangisinden duyulan geçmiş zaman fiile farklı bir anlam katmıştır?

- A) Telefonunu arabada unutmuş.
- B) Bir yaz günü geç saatlerde doğmuşum.
- C) Televizyon izlerken uyuyakalmışım.
- D) Çantası okul servisinde kalmış.

19) Aşağıdaki cümlelerde bulunan fiillerden hangisinde zaman anlamı vardır?

- A) Kitabı not alarak okuyalım.
- B) Teneffüslerde bir çay içsek.
- C) Trafik kurallarına uyalım.
- D) Okul duvarı sariya boyandı.

**20) 1. Dil öğrenmek için kursa yazıldık.
2. Derste güzel bir şiir okumuş.
3. Müjdeyi dört gözle bekliyoruz.
4. Tarihi kitapları çok severim.**

Numaralanmış cümlelerin hangisinde eylemin yapılmama anıyla söyleme anı aynıdır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

Mayoz

Eşeyli üreme, iki ayrı üreme hücresinin bir araya gelmesiyle gerçekleşir. Eşeyli üreyen canlıların üreme organlarındaki $2n$ kromozomlu üreme ana hücrelerinde görülen ve n kromozomlu üreme hücrelerini oluşturmak için yapılan bölünmeye **Mayoz bölünme** denir. Eşeyli üreme ile erkek ve dişi üreme hücrelerinin birleşmesi sonucu **zigot** oluşur. Zigotun meydana geldiği bu olaya ise **döllenme** denir. Eşeyli üremede, dişi ve erkek bireylerin genetik özellikleri yavru bireylere aktarılır.

Mayozun Canlılar için Önemi

Mayoz bölünmesi ile üreme hücrelerinde kromozom sayısı yarıya iner. Bu sayede, üreme hücrelerinin döllenmesi sonucu oluşan yeni bireyin kromozom sayısı, anne ve babanın kromozom sayılarıyla aynı olur. Böylece mayoz bölünme ile nesiller boyunca kromozom sayısının sabit kalması sağlanmış olur. Bununla birlikte mayoz, canlılarda kalıtsal çeşitlilik sağlayarak, her bireyin farklı kalıtsal özelliklere sahip olmasını da sağlar.

Mayozun Evreleri

Mayoz bölünme, birbirini takip eden iki evreden oluşur. Bu sürecin sonunda birbirinden farklı dört yeni hücre oluşur. Oluşan yeni hücreler, hem birbirlerinden hem de ana hücreden farklı kalıtsal özelliklere sahip olurlar.

Mayoz I ve Mayoz II evrelerinin Gösterimi

Gösterim

Açıklama

Mayoz I Aşamaları

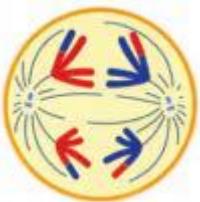
Mayoz başlamadan önce, hücrede bir hazırlık evresi gerçekleşir. DNA eşlenerek sayısını iki katına çıkarır. Hücrede enerji üretimi ve tüketimi artar.

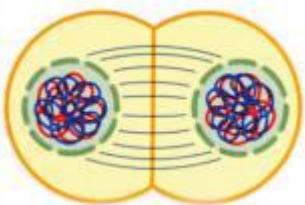
Anne ve babadan gelen aynı özelliklere sahip homolog kromozomlar arasında parça değişimi olur. Bu olay, gen çeşitliliğinin artmasını sağlayan önemli bir olaydır.

Homolog kromozomlar hücrenin ortasında dizilir. İğ iplikleri kutuplara çekilir.

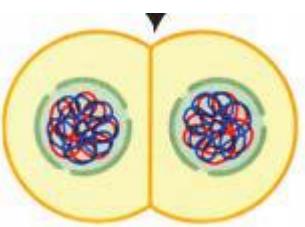

Homolog kromozom çiftleri iğ iplikleri sayesinde zıt kutuplara çekilir. **Bu evrede kromozom sayısı yarıya iner.**

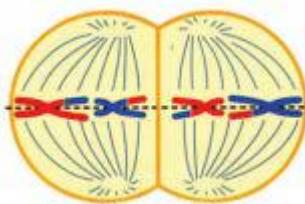

Sitoplazma ortadan boğumlanarak bölünmeye başlar, çekirdek zarı oluşur. Kromozom sayısı ana hücrenin yarısı kadar olan iki yavru hücre meydana gelir ve mayozun ilk adımı tamamlanmış olur.

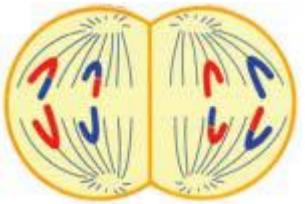
Mayoz II Aşamaları

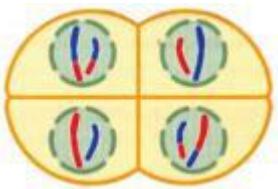
Bu aşamada hazırlık evresi görülmez. **Kromozomlar serbest kalır. İğ iplikleri oluşur. Çekirdek zarı erir.**

Kromozomlar hücrenin merkezinde toplanır.

Daha sonra, kromozom parçaları hücrenin kutuplarına doğru çekilir.

Ardından, çekirdek zarı yeniden oluşur ve sitoplazma bölünmeleriyle beraber "n" kromozomlu dört yeni hücre oluşur.

Mayoz ve Mitoz Arasındaki Farklar

Mitoz

Vücut hücrelerinde görülür.

Bölünme sonucu iki hücre oluşur.

Kromozom sayısı değişmez.

Oluşan hücrelerin genetik yapısı ana hücre ile aynıdır.

Kromozomlar arasında parça değişimi görülmez.

Tek hücrelilerde üremeyi, çok hücrelilerde yaraların onarılmasını ve büyümeyi sağlar.

Hücre art arda mitoz geçirebilir.

Mayoz

Sadece üreme ana hücrelerinde görülür.

Bölünme sonucu dört hücre oluşur..

Kromozom sayısı yarıya iner.

Oluşan hücrelerin genetik yapısı ana hücreden farklıdır.

Kromozomlar arasında parça değişimi görülür.

Eşeyli üreyen canlılarda eşey hücrelerinin oluşmasını sağlar. Parça değişimi ile genetik çeşitliliğin ortaya çıkmasını sağlar.

Hücre art arda mayoz geçiremez.

1) Mayoz ile ilgili;

- I. Hayvanlarda üreme hücrelerinin oluşmasını sağlar.
- II. Mayoz sonucu oluşan üreme hücreleri $2n$ sayıda kromozom içerir.
- III. Bitki üreme ana hücrelerinde görülür.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II   B) II ve III
 C) I, II ve III   D) I ve III

2) Mayozla ilgili olarak verilen aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Üreme ana hücrelerinin oluşmasını sağlar.

B) Mayozda gerçekleşen parça değişimi kalitsal çeşitliliğe katkı sağlamaz.

C) Mayozla oluşan hücrelerin kromozom sayısı yarıya düşer.

D) Mayoz, üreme hücrelerinde gerçekleşir.

3) Mayoz bölünmede;

- I. kromozomlar arasında parça değişimi,
- II. kromozom sayısının sabit kalması,
- III. Çekirdeğin bölünmesi olaylarından

hangileri gerçekleşir?

A) I ve II   B) I ve III
 C) II ve III   D) I, II ve III

4) Aşağıda verilen ifadelerden hangisi mayoz bölünme ve sonuçlarıyla ilgili doğru bir açıklamadır?

- A) Kromozom sayısı sabit kalır.
- B) Eşeysz üremenin temelinde mayoz bölünme vardır.
- C) Çok hücreli canlılarda büyümeye mayoz bölmeler ile olur.
- D) Mayoz sonucunda kalitsal yapısı farklı olan hücreler oluşur.

5) Yapacağı sunumda mayoz bölünmeyi açıklamak isteyen bir öğrenci aşağıdaki örneklerden hangisini kullanmamalıdır?

- A) Kromozom sayısı yarıya düşer.
- B) İnsanda üreme hücrelerinin oluşması
- C) Bira mayasının çoğalması
- D) Birbirinden farklı dört hücre oluşur.

6) Mayoz bölünme ile ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Mayoz bölünme sonucu kromozom sayısı sabit kalır.
- B) Kalitsal çeşitlilik sağlanmaz.
- C) Mayoz bölünmeyle iki yeni hücre oluşur.
- D) Mayoz bölünme iki aşamada gerçekleşir.

7) Aşağıda kromozomlarla ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Mayoz bölünmede kromozom sayısı yarıya düşer.
- B) Kromozom sayısı bütün canlılarda eşittir.
- C) Kromozom sayısı ilkel canlılarda azdır.
- D) Mayoz bölünmede kromozom sayısı sabit kalır.

8) Aşağıda verilenlerden hangisi sadece mayoz bölünmede gerçekleşir?

- A) Sitoplazma bölünmesi
- B) DNA'nın eşlenmesi
- C) Kromozom sayısının yarıya inmesi
- D) Bölünme sonucu iki yeni hücrenin oluşması.

9) Aşağıdakilerden hangisi hem mitoz hem de mayozda ortak olarak gerçekleşir?

- A) Tek aşamada gerçekleşmesi
- B) Parça değişiminin görülmesi
- C) Kromozom sayısının sabit kalması
- D) Sitoplazma bölünmesi

10) Mayoz bölünme sonucu aşağıdaki hücre çeşitlerinden hangisi oluşur?

- A) Yumurta hüresi
- B) Polen ana hüresi
- C) Yumurta ana hüresi
- D) Sperm ana hüresi

11) Aşağıda verilen hücrelerden hangisi mayoz bölünme geçirebilir?

- A) Karaciğer hüresi
- B) Yumurta hüresi
- C) Deri hüresi
- D) Yumurta ana hüresi

12) - Mayoz bölünme sonucu oluşan hücrelerle ilgili verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) İki yeni hücre oluşur.
- B) Kromozom sayısı sabit kalır.
- C) Oluşan yavru hücreler yeniden mayoz bölünme geçiremez.
- D) Yavru hücrelerin kalıtsal yapısı ana hücre ile aynıdır.

13) Aşağıdakilerden hangisi mayoz bölünme sonucu oluşur?

- A) Yaraların zamanla iyileşmesi,
- B) Fidanının büyüp ağaç'a dönüşmesi,
- C) Karaciğerin kendini onarması,
- D) Üreme hücrelerinin oluşması,

14) Üreme hücrelerinde meydana gelen bölünmeye ne ad verilir?

- A) Mitoz bölünme
- B) Mayoz bölünme
- C) Çekirdek bölünme
- D) DNA'nın bölünmesi

15) Mayoz bölünme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Çekirdek üç defa bölünür.
- B) Bölünme sonucunda dört yavru hücre meydana gelir.
- C) Bölünme sonucu oluşan hücrelerin kromozom sayısı yarıya iner.
- D) Mayoz bölünme bitki ve hayvan üreme ana hücrelerinde görülür.

16) Aşağıdakilerden hangileri mayoz bölünme sonucu meydana gelmiştir?

- A) Köpek deri hücresi
- B) İnsan kas hücresi
- C) Kedi sperm hücresi
- D) İnek karaciğer hücresi

17) Bir hücrede mayoz bölünme gerçekleştiği aşağıdakilerden hangisine bakılarak ulaşır?

- A) Kromozom sayısına
- B) Canlı cinsiyetine
- C) Canlı türüne
- D) Sitoplazma miktarına

18) I. Türlerin kromozom sayısının iki katına çıkmasını sağlar.

II. Ana hücreden dört yavru hücre oluşur.

III. Kromozomlar arasında parça değişimi görülür.

Yukarda verilen özelliklerden hangisi ya da hangileri mayoza ait bir özelliktir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I,II ve III
- D) I ve III

19) Aşağıdaki canlılardan hangisi mayoz bölünme ile çoğalmaz?

- A) At
- B) Kurt
- C) Koyun
- D) Amip

20) Aşağıda verilen olaylardan hangisi mayoz ile gerçekleşir?

- A)Vücutumuzdaki organların onarılması
- B) Saçın uzaması
- C) Bakterilerin çoğalması
- D) Yumurta hücresinin oluşması

İstanbul'un Fethi(29 Mayıs 1453)

Nedenleri: Asya ile Avrupa kıtalarının kesiştiği yerde olması, Rumeli ve Anadolu toprakları arasındaki bütünlüğün sağlanmak istenmesi, Bizans'ın Türk ordusunun Rumeli'ye geçişlerinde zorluklar çıkarması ve Osmanlıların güvenliğini tehdit etmesi Bizans'ın Osmanlı'daki taht kavgalarını desteklemesi ve Anadolu beyliklerini kışkırtması, Bizans'ın Avrupa devletlerini ve Haçlıları Osmanlılara karşı kışkırtması, İstanbul'un ticaret yollarına üzerinde olması Hz. Muhammed'in müjdesine nail olmak istenmesi gibi nedenlerden dolayı İstanbul'un fethi gerçekleştirilmek istenmiştir. **Fetih için yapılan hazırlıklar:** Bazı Anadolu beylikleriyle antlaşmalar yapılmış, boğazın güvenliğini elde tutmak için Rumeli Hisarı'nı (Boğazkesen) yaptırdı, Şahi adı verilen büyük toplar döktürdü. Balkanlardan gelebilecek yardımlara karşı gerekli önlemleri aldı. **Sonuçları:** İstanbul'un fethi Türk ve dünya tarihi açısından önemli sonuçlar doğurdu. Türk tarihi açısından en önemli sonuç, son derece stratejik bir konuma sahip olan İstanbul'un, Osmanlı Devleti'nin başkenti ilan edilmesi oldu. Asya ve Avrupa kıtalarını; Karadeniz ile Akdeniz'i birbirine bağlayan yolların denetimi Osmanlılara geçti. Dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Rumeli arasındaki toprak bütünlüğü sağlandı. Diğer yandan II. Mehmet'e "Fatih" unvanı verildi. İstanbul'un fethinin, dünya tarihi açısından sonuçlarını ise şu şekilde değerlendirebiliriz: Stratejik ve ekonomik bir öneme sahip olan İpek Yolu'nun büyük bir bölümü Osmanlı Devleti'nin eline geçti. Büyük toplarla en güçlü surların bile yıkılabileceği görüldü. Bu durum da Avrupa'daki derebeyliklerin yıkılmasına zemin hazırladı. Diğer yandan fetihten sonra İtalya'ya giden bazı bilim insanları orada eski Yunan ve Roma eserlerini inceleyerek Rönesans'ın başlamasına katkıda bulundular. İstanbul'un fethi aynı zamanda Orta Çağ'ın sonu, Yeni Çağ'ın başlangıcı oldu. I. Selim öncelikli olarak Osmanlı Devleti'nin doğu ve güney sınırları ile ilgilenmiştir. Yavuz Sultan Selim, Çaldıran Savaşı'nda (1514) Safevî Devleti'nin hükümdarı Şah İsmail'i yenerek Safevilerin Anadolu üzerindeki baskısını ortadan kaldırmıştır. Turnadağ Savaşı (1515) ile Dulkadiroğlu Beyliği'ni ortadan kaldırmıştır. Böylece Anadolu'da Türk birliği kesin olarak sağlanmıştır. Mercidabık (1516) ve Ridaniye Savaşları (1517) ile Memluk Devleti'ni ortadan kaldırdı. Bu savaşlar sonucunda halifelik ve Baharat Yolu'nun denetimi Osmanlıya geçti. I. Süleyman (Kanuni) Osmanlı Devleti'nde 46 yıl ile en uzun süre tahtta kalan padişahıtır. Kanuni Döneminde Osmanlı Devleti hem doğuda hem de batıda güçlü bir konuma geldi. Orta Avrupa'nın kılıdı durumundaki Belgrat onun zamanında alındı (1521). Mohaç Savaşı'nda Macarları yenerek Orta Avrupa'da Osmanlı hâkimiyetini pekiştirdi (1526). Alman Seferi sırasında Germen İmparatoru Charles Quint (Şarlken) Kanuni'nin karşısına çıkmaya cesaret edemedi. Charles Quint'e karşı Fransa Kralı I. François'ı (Fransuva) destekleyerek bazı ayrıcalıklar (kapitülasyonlar) verdi. Viyana kuşatıldı ancak ağır kiş şartlarının da etkisiyle sonuç alamadı (1529). Doğu İran'a karşı seferler düzenledi. Döneminde denizlerde de önemli gelişmeler yaşandı. Akdeniz'de hâkimiyeti sağlamak için önemli olan Rodos Adası alındı (1522). Barbaros Hayreddin Paşa Prevezeye Deniz Savaşı'nda (1538) haçlı donanmasını yenerek Akdeniz'i bir Türk gölü haline getirdi.

1) I. Bharat Yolu'nun Osmanlı denetimine girmesi,
 II. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünün sağlanması,
 III. Ortodoks Kilisesi'nin Osmanlı hâkimiyetine girmesi

Yukarıda verilenlerden hangisi İstanbul'un fethinin sonuçlarıyla ilgili değildir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II
 C) Yalnız III   D) I ve II

2) Aşağıdaki fetih ve savaşlardan hangisinin sonucunda ele geçirilen topraklarda İskân politikasının uygulandığı söylenemez?

A) Rodos'un fethi
 B) Kıbrıs'ın fethi
 C) Çaldırın savaşı
 D) Belgrat'ın fethi

3) Osmanlı Devleti'nin Bizans ile yaptığı savaşlar aşağıdaki kavamlardan hangisiyle tanımlanır?

A) Savunma
 B) İskân
 C) Himaye
 D) Gaza

**4) -Mısır'ın fethedilmesi
 -Halifeliğin Osmanlı Devleti'ne geçmesi
 -Çaldırın Savaşı'yla Doğu'daki İran etkisinin sona ermesi
 Yukarıda verilen gelişmeler aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde gerçekleşmiştir?**

A) II. Mehmet   B) I. Murat
 C) I. Selim   D) I. Süleyman

5) Karadeniz'in Türk gölü haline gelmesini sağlayan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kırım'ın fethedilmesi
 B) İstanbul'un fethi
 C) Rodos'un fethi
 D) Kıbrıs'ın fethi

6) İstanbul'un fethinin sonucunda İpek Yolu'nun denetimi Osmanlı Devleti'nin eline geçmiştir.

Buna göre İstanbul'un fethi Osmanlı'ya hangi alanda katkı sağlamıştır?

A) Dini   B) Ekonomik
 C) Siyasi   D) Eğitim

7) Turnadağ Savaşı sonucunda yaşanan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeniçeri ocağı kuruldu
 B) Balkanlarda Osmanlı hâkimiyeti kalıcı hale geldi
 C) Anadolu'da Türk siyasi birliği kesin olarak sağlandı
 D) Doğu Akdeniz'in güvenliği sağlandı

8) Osmanlı fetihlerinin kalıcı olmasında aşağıdakilerden hangisinin katkısı yoktur?

- A) Dervişler
- B) Ahiler
- C) Tekfurlar
- D) Gaziler

9) Osmanlı Devleti tarihte "hoşgörünün vatanı" olarak adlandırılmıştır.

Aşağıdaki durumlardan hangisinin böyle adlandırılmasında etkili olduğu söylenemez?

- A) Din farkı gözetmeksızın herkese eşit davranması
- B) Farklı kültürlerin bir arada huzur içinde yaşaması
- C) Herkesin inanç ve ibadetlerinde özgür olması
- D) Fetih politikasının büyük önem taşması

10) Aşağıdaki olaylardan hangisi Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde gerçekleşmemiştir?

- A) Rodos'un fethi
- B) Mısır seferi
- C) Turnadağ savaşı
- D) Çaldırıran savaşı

**11) -Başkent dışında yaşayan askerlerden oluşur.
-Savaş zamanında orduya katılırlar.**

-Dirlik toprağının gelirinin bir kısmı ile masrafları karşılanır.

Yukarıda verilen özellikler Osmanlı Devleti'nin askeri yapısındaki hangi birliğe aittir?

- A) Yeniçi Ocağı
- B) Yaya ve Müsellemler
- C) Timarlı Sipahiler
- D) Akıncılar

12) İstanbul'u fetheden Fatih şehrə girdikten sonra şu sözleri söylemiştir:

Bu şehirde yaşayan insanlar artık saklandıkları yerden çıksınlar. Özgür oldukları için kendilerine soru sorulmayacak. Şehri daha önce terk etmişlerin ve mülklerini kaybetmişlerin eşyaları hak sahiplerine tekrar verilecek. Durumları düzelinceye kadar vergi alınmayacak. Şayet evlerine donecek olurlarsa rütbe ve dinlerine bakılmaksızın eski haklarına sahip olacaklar.

İstanbul'un fethinden sonra yaşanan bu gelişmeler ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Halkın dinine karışılmamış.
- B) Halka ibadet özgürlüğü tanınmıştır.
- C) Halktan hiçbir zaman vergi alınmamıştır.
- D) Halkın mülklerine sahip çıkmasına müsaade edilmiştir.

13) Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un fethinin Türk tarihi açısından sonuçlarından biri değildir?

- A) İstanbul Osmanlı Devleti'nin başkenti oldu.
- B) Orta Çağ sona erdi Yeni Çağ başladı.
- C) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü sağlandı.
- D) II. Mehmet'e "Fatih" unvanı verildi.

14) Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de uyguladığı iskân politikasının özellikleri arasında yer almaz?

- A) Halkı din değiştirmeye zorlamışlardır.
- B) Adil bir vergi düzeni kurmuşlardır.
- C) Vakıflar aracılığıyla sosyal tesisler yapmışlardır.
- D) Fethedilen yerlere Türkleri yerleştirmiştir.

15) Osmanlılarda yaya ve müsellem adı verilen askeri birlikler kimin zamanında oluşturulmuştur?

- A) Osman Bey
- B) Orhan Bey
- C) I. Murat
- D) Yıldırım Bayezid

16) Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un Fethi'nin ekonomik nedenidir?

- A) Bizans'ın Haçlıları Osmanlı'ya karşı kışkırtması
- B) İstanbul'un önemli ticaret yolları üzerinde bulunması
- C) İstanbul'un Osmanlı topraklarının tam ortasında bulunması
- D) Hz. Muhammed'in İstanbul'u fetheden komutan ve orduyu övmesi

17) Osmanlı Devleti'nin fethettiği topraklarda uyguladığı politikalardan biri de istimâlet politikası olmuştur. İstimâlet politikası hoşgörü politikası anlamına gelmektedir. İstimalet politikasını yeni fethettiği topraklarda uygulamaya koyan Osmanlı Devleti, bölge halkının her türlü inanış ve yaşayış biçimine saygılı ve hoşgörülü davranışmıştır. Halkın örf ve âdetlerine, dinine ve yaşayış biçimine saygı göstermiştir. Aynı zamanda feodal beylerle uğraşmakta olan Osmanlı Devleti hoşgörülü tutumuyla bölge halkını kazanmayı başarmış ve fethettiği topraklarda uzun yıllar hâkimiyet kurabilmiştir.

Metne göre istimâlet politikasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Farklılıklara saygı azalmıştır.
- B) Kültürel çeşitliliği korumuştur.
- C) Birlik ve beraberliği güçlendirmiştir.
- D) Devlet otoritesini sağlamıştır.

18) Akdeniz'in bir Türk gölü haline gelmesini sağlayan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rodos'un fethi
- B) Kıbrıs'ın fethi
- C) Mohaç Savaşı
- D) Preveze Deniz Zaferi

19) Osmanlı devletinde tipki Müslümanlar gibi Hristiyan ve Yahudiler de hür tebaadan sayılmaktaydı. Kilise ve havralar devlet tarafından korunurdu. Herkes istediği gibi ibadetini yapar, dinine, gelenek göreneklerine göre yaşardı. Osmanlı'nın himayesi altındaki farklı milletler kendi devletlerinden görmedikleri yardımını ve hoşgörüsünü Osmanlı'dan görmüşlerdir.

Metne göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sınırları içinde birçok milletin yaşadığına
- B) Müslümanların üstün tutulduğuna
- C) Farklı dinden insanların birlikte yaşadıklarına
- D) Halka din hürriyeti tanındığına

20) Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda kalıcı hâkimiyet kurmasında diğerlerine göre daha etkili olmuştur?

- A) Mezhepler arasındaki çatışmalardan faydalaması
- B) Bizans içindeki iç karışıklıklardan istifade etmesi
- C) Gönüllülerle birlikte hareket etmesi
- D) İskân ve istimâlet politikası uygulaması

7.SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1.ÜNİTE: MELEK VE AHİRET İNANCI

KONU: NAS SURESİ VE ANLAMI

KAZANIM:Nas Suresini okur ve anlamını söyler.

KONU ÖZETİ

Bismillahirrahmanirrahim.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Kul euzu bi Rabbin-nas	De ki: İnsanların Rabbine sığınırım.
Melikin-nas	İnsanların melikine sığınırım.
İlahin-nas	İnsanların ilahına sığınırım.
Min şerril vesvasil hannah	(İnsanlara kötü şeyler fisıldayan, onların gönlüne şüphe sokan) Sinsi vesvesecinin şerrinden sana sığınırım.
Ellezi yuvesvisu fi sudurin-nas	
Minel cinneti ven-nas	Cinlerin ve insanların kötülüklerinden Allah'a sığınırım.

*Peygamberimiz kötülüklerden korunmak için Felak ve Nas surelerini okumayı tavsiye etmiştir.

*Bu iki sureye 'muavizeteyn' denir.

*Nas suresi Kur'an-ı Kerim' in son suresidir.

*Kur'an-ı Kerim' in 114.suresidir.

SORULAR

Aşağıdaki sorulara doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

- 1) Kur'an' in son suresi Felak suresidir. ( )
- 2) Felak ve Nas surelerine muavizeteyn denir. ( )
- 3) Kötülüklerden korunmak için Felak ve Nas surelerini okuyabiliriz. ( )
- 4) Nas suresi 5 ayetten oluşmaktadır. ( )
- 5) Vesvese; Şüphe, kuruntu, fisiltı anlamında gelir. ( )

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

- 1) Nas suresına adını veren 'Nas' kavramı ..... anlamına gelir.
- 2) Nas suresi ..... ayetten oluşmaktadır.
- 3) Nas suresinde insanların ve ..... kötülüklerinden Allah'a sığınırız.
- 4) Nas suresi Kur'an-Kerim' in .....'üncü suresidir.

5) Nas suresında insanların kalbine ..... veren, onu kuruntu ve şüpheye sevk eden şeytan, cin ve kötü insanların şerrinden Allah'asgiñırız.

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- 1) Peygamber efendimiz rahatsızlandığında ya da yatağa gireceği zaman hangi sureleri okurdu?
- 2) Nas suresında insanlara hangi mesajlar verilmektedir?
- 3) 'Melik' kavramı ne anlama gelmektedir? Açıklayınız.
- 4) Sınıf arkadaşınız size kötülük yapsa ona nasıl tepki verirdiniz?
- 5) İnsan neden kötülük yapar? Düşüncelerinizi yazınız.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1) Aşağıdakilerden hangisi Nas kelimesinin anlamıdır?

A) İnsanlar	B) Melek
C) İlah	D) Vesvese

2) İnsanlara kötü şeyler fısıldayan, onların gönüllerine şüphe ve tereddüt sokan sinsi vesvesecinin şerrinden (Allah'a siğınırım)

Yukarıdaki ayette geçen 'sinsi vesveseci' aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) İnsan	B) Cin
C) Şeytan	D) Melek

3) Aşağıdakilerden hangisi Nas suresında insanlara verilen mesajlardan biri değildir?

- A)** Cinlerin şerrinden Allah'a siğınılmalıdır.
- B)** Vesveseden Allah'a siğınılmalıdır.
- C)** Kötülüklerden Allah'a siğınılmalıdır.
- D)** Allah'a dua ederek şükredenlerden olmalyız.

4) Nas surende geçen 'Melikin-nas' ayetinden sonra hangi ayet gelmelidir?

A) Minel cinneti ven-nas	B) İlahin-nas
C) Kul euzu bi Rabbin-nas	D) Min şerril vesvasil hannah

5) Muavizeteyn ne anlama gelmektedir?

A) Sığınılan	B) Vesveseden uzaklaştıran
C) İki sığınılan	D) Kötülükten koruyan

PAST SIMPLE – WAS / WERE

“Simple Past Tense” geçmiş zamanı anlatmak için kullanılan zamandır. Olmak (be) fiilinin geçmiş zaman halleri “**was/were**” şeklindedir. Dilbilgisi olarak kullanımı aşağıdaki tablodaki gibidir;

Simple Past Tense - To Be

	Olumlu	Olumsuz	Soru	Kısa Cevap
I	I was	I was not	Was I	Yes, I was No, I wasn't
He/She/It	He was	He was not	Was he	Yes, he was No, he wasn't
You/We/They	We were	We were not	Were we	Yes, we were No, we weren't

Tabloda görüldüğü gibi; **I,He,She,It** “özneleri ile “**was**” kullanılır.

Example: She was at school.

“**You, We,They**” özneleri ile “**were**” kullanılır.

Example: They were at school.

Olumsuz cümlelerde “**was not (wasn't)**” ve “**were not (weren't)**” kullanılır.

Example: She wasn't (was not) at school.

They weren't (were not) at school.

Soru cümlelerinde is “**was / were**” özneden önüne gelerek soru cümlesinin başında kullanılır.

Example: **Was** she at school?

Were they at school?

PAST SIMPLE (REGULAR VERBS)

Geçmişte belli bir zamanda meydana gelen eylemleri ifade etmek için kullanılır. Fiilleri geçmiş zamanda olumlu cümle içinde kullanırken fiillerin ikinci hallerini kullanırız.

Düzenli fiiller sonuna “- **ed** ” takısı alır.

start – **started**   play – **played**   discover – **discovered**

I	played basketball	yesterday.
He	studied English	two hours ago.
She	watched TV	last night.
It		
We	rained	
You		
They		

Olumsuz cümlelerde özneden sonra “**did not (didn't)**” kullanılır ve fiil daima yalın halde kullanılır.

I	play basketball	yesterday.
He	study English	two hours ago.
She	watch TV	last night.
It		
We	rain	
You		
They		

Soru cümlelerinde “**did**” yardımcı fiili özneden önce ve cümle başında kullanılır. Fiil soru cümlelerinde daima yalın haldedir.

Did	I he she it we you they	play basketball study English watch TV rain	yesterday? two hours ago? last night?	Yes,	I did. he / she / it did. we / you / they did.
				No,	I didn't. he / she / it didn't. we / you / they didn't.

PAST SIMPLE (IRREGULAR VERBS)

Bazı fiillerin geçmiş zaman halleri, hiçbir kurala uymaz; bunlara düzensiz fiiller denir. Düzensiz fiillerden bazılarının geçmiş zaman halleri şöyledir;

go – went	grow – grew	begin – began	make – made
give – gave	feel – felt	do – did	lose – lost
get – got	have – had	come – came	do – did

Geçmiş zamanda kullanılan bazı zaman zarfları şöyledir;

- ✓ **yesterday** : dün
- ✓ **last** : geçen
- last week**: geçen hafta
- last year**: geçen yıl
- last month**: geçen ay

✓ **ago:** önce
two weeks ago: iki hafta önce
three days ago: üç gün önce
five years ago: beş yıl önce   etc.

My father is a ---- doctor and he is a writer too. He ---- into university in 1984. He ---- medicine at the University of Istanbul. He graduated from university in 1990. He wrote his first book when he ---- just 30 and he got several ---- for his books.

1. a) fast
b) successful
c) young
d) director

2. a) gets
b) is getting
c) can get
d) got

3. a) studied
b) bought
c) moved
d) took

4. a) is
b) are
c) was
d) were

5. a) rackets
b) gloves
c) awards
d) helmets

6. **Mehmet Akif ERSOY** was born ----
Istanbul ---- December 20, 1873.

a) in/on
b) at/in
c) on/at
d) for/on

7. I was born in Siirt in 1980. I live in this city for 20 years, then I went to Eskişehir to study languages at the University of Anadolu.

Look at the underlined words in the sentence. Find the one that is wrongly used.

8. short-tall

Look at the relationship between the words above. Which of the following has the similiar meaning?

a) true -real
b) like-enjoy
c) run-dance
d) love-hate

Mehmet Akif Ersoy ---- the National Anthem in 1921.

9. Choose the best option to complete the sentence.

- a) wrote
- b) writes
- c) is writing
- d) write

Jane: When ---- you go to the bed last night?

Joe: I ---- to bed at eleven o'clock.

10. Choose the best option to complete the sentence.

- a) does/goes
- b) do/go
- c) did/went
- d) does/going

Davud usually ---- TV in the evenings.

11. Choose the best option to complete the sentence.

- a) watches
- b) is watching
- c) watched
- d) watch

Aziz Sancar is the first Turkish scientist who got the Nobel ----.

12. Choose the best option to complete the sentence.

- a) ticket
- b) subject
- c) talent
- d) prize

13. You want to get information about Malcom X. You want to learn firstly about his career. Which section should you choose?

- a) childhood
- b) successes
- c) marriage
- d) hobbies

My ----

- Hürriyet Primary School, 1986
- Selahaddin Eyyubi Secondary School, 1991
- Ankara University, 1999

14. Choose the best option to complete the title of the list above.

- a) Friends
- b) Job
- c) Education
- d) Neighbourhood

Mesut Özil is one of the best football players in the world. He is so ---- and nearly everybody knows him in Turkey.

15. Choose the best option to complete the sentence.

- a) famous
- b) hardworking
- c) strong
- d) sneaky

After I learned how to play a guitar, I wanted to ----.

16. Choose the best option to complete the sentence.

- a) go a small village
- b) give a small concert
- c) stop going to school
- d) get on the bus

17. Ömer: ----?

Bill: In 1999.

- a) What languages can you speak
- b) Where did your parents meet
- c) What did you study at the university
- d) When did you graduate from high school

18. My father was a brilliant student.

When he was just ten years old, ----.

- a) he can speak three languages
- b) he didn't like music
- c) he could solve the difficult problems
- d) he can run very fast

19. Cüneyt Arkın became an actor because he ----.

Choose the best option to complete the sentence.

- a) had a talent in acting
- b) liked studying chemistry
- c) was fat and lazy
- d) was interested in music

20. My son ---- at ten o'clock every morning these days, but last year during the school days he had to ---- at seven o'clock.

Choose the best option to complete the sentence.

- a) am getting up / get up
- b) gets up/get up
- c) get up/got up
- d) was getting up/getting up

CEVAP ANAHTARI

MATEMATİK		TÜRKÇE	FEN	SOSYAL	DİN KÜLT.	İNGİLİZCE
1)	Ondalık Gösterim Rasyonel sayı	1)A 2)D 3)B 4)C 5)B 6)C 7)C 8)D 9)B 10)D 11)A 12)C 13)D 14)C 15)D 16)A 17)A 18)C 19)D 20)C	1) D 2) C 3) B 4) D 5) C 6) D 7) A 8) C 9) D 10) A 11) D 12) C 13) D 14) B 15) A 16) C 17) A 18) B 19) D 20) D	1) D 2) C 3) D 4) C 5) A 6) B 7) C 8) C 9) D 10) A 11) C 12) C 13) B 14) A 15) B 16) B 17) A 18) D 19) B 20) D	Doğru-Yanlış Boşluk Doldurma 1) İnsan 2) 6 3) Cinlerin 4) 114 5) Vesvese Soru-Cevap 1) Felak ve Nas surelerini okurdu. 2) Cevap2: Korktuğumuz veya şüpheye düştüğümüz her durumda Allah'a şıginmalıyız. 3) Bütün kainatın tek ve gerçek sahibi 4) Öğrenci kendi fikrini yazar. 5) Öğrenci kendi fikrini yazar. Çoktan Seçmeli	1)B 2)D 3)A 4)C 5)C 6)A 7)B 8)D 9)A 10)C 11)A 12)D 13)B 14)C 15)A 16)B 17)D 18)C 19)A 20)B
2)B 3)D 4)C 5)C	$\frac{11}{12} > \frac{2}{3} > -\frac{5}{6}$					
6)8 8) $0,6\bar{6} = 0,6 > 0,666 > 0,6$						
9)C 10)B	$\frac{1 \times 5}{3 \times 5} = \frac{5}{15} \quad \frac{2 \times 5}{3 \times 5} = \frac{10}{15}$ $\frac{5}{15}, \frac{6}{15}, \frac{7}{15}, \frac{8}{15}, \frac{9}{15}, \frac{10}{15}$					
12)A 13)A 14)B 15)C 16)D 17)B 18)A 19)D 20)						
	$3,5\bar{4}2 = \frac{3507}{990} = \frac{1169}{330}$					

EMEĞİ GEÇEN ÖĞRETMENLERİMİZ

AR-GE EKİBİ

MÜDÜR YARDIMCISI

FATİH SELİM TAN

MEHMET ZAKİR BEKLİM
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ

ALTINAY KAYA

MATEMATİK ÖĞRETMENİ

ABDULHADI GÖZ

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ

MUZAFFER KEŞLİ

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENİ

MUSTAFA ALYAS

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

SAFİYE YILDIZ, AYŞE ÇEVİK

DİN KÜLT. VE AHLAK BİLG. ÖĞRETMENİ

TUBA YAŞAR

İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ